

Dolandırıcılar, bireyleri finansal olarak cazip görünen duruma inandırıp para transferine ikna etmek için planlar yaparlar. Aslında tek amaçları, şahısların parasını almaktır. Bu nedenle çoğu müşteri, dolandırıldığında finansal bir kazanç sağlayacağı yanılgısına düşer. Genellikle müşteri dolandırıcılığında ortak nokta, göndericinin alıcıyla kişisel bağlantısının bulunmamasıdır.

Şahsen tanımadığınız bir kişiye para göndermeyiniz. Dolandırıcılar, bazen insanları para transfer etmeye teşvik eder. Şu amaçlarla kendisine para göndermenizi isteyen bir kişiye asla para transfer etmeyiniz:

- Teyit etmediğiniz bir acil durum
- Anti-virüs koruması
- Çekiliş veya ödül kazanma iddiası
- Vergi ödemesi
- Yardım bağıışı
- Gizli müşteri olarak görevlendirilme
- İş fırsatı
- Kredi kartı veya kredi ücreti
- Göçle ilgili bir konunun çözümlenmesi

Aşağıda bu dolandırıcılık trendlerini ve senaryolarının başlıklarını bulabilirsiniz.

ÖN ÖDEME / ÜCRET BEDELİ ALDATMACASI

Mağdurdan hiçbir zaman sağlanmayan finansal hizmetler için ön ödeme yapması istenir. Ödeme yapıldıktan sonra dolandırıcıya ait iletişim kanalları kapatılır ve söz verilen kredi hiçbir zaman mağdur edilen kişinin eline geçmez.

YARDIM KURULUŞUNA BAĞIŞ ALDATMACASI

Dolandırıcılar doğal afetleri, acil insanî yardım gerektiren hadiseleri fırsat bilerek gönüllü çalışan kuruluşların adını kullanarak temelde duygu sömürüsüne dayanan bağış taleplerini mesajlar, e-postalar ile alıcıya iletirler. Burada unutulmaması gereken husus, yardım kuruluşları, bağışçılarından bir gerçek kişi adına para transferi göndermelerini asla talep etmediğidir.

ACİL YARDIM ALDATMACASI

Mağdur, dolandırıcılar tarafından bir sevdiğinin çok acil yardıma ihtiyacı olduğuna inandırılır. Dolandırıcılar, mağduru hızlı karar almaya iterek endişesinden faydalanırlar.

İŞ VAADİ ALDATMACASI

Mağdur, çok cazip görünen bir iş ilanına başvurur ve hayali iş için kiralanır, akabinde işle ilgili masraflar için bir ödeme talep edilir.

YAŞLILARIN HEDEF OLARAK SEÇİLMESİ

Kendilerini doktor, avukat, savcı gibi tanıtan dolandırıcılar; yaşlı kimseleri arayarak çocukları, torunları veya sevdikleri için kefalet, tıbbî yardım gibi birtakım masraflara ilişkin ödeme gerektiğini söylerler.

Konunun önemi ve aciliyeti üzerinden yaşlı kimselerde baskı yaratarak kişileri tuzağa düşürmeye çalışırlar.

GÖÇMENLERİN HEDEF OLARAK SEÇİLMESİ

Dolandırıcılar, kendilerini göçmen bürosu çalışanı olarak tanıtarak kurbanlara ulaşır. Göçmenin kayıtlarında bazı eksikler olduğu, bu eksikliklerin çok ciddi problem doğurabileceği ve kurbanın resmî büroya gelmeden bazı süreçleri başlatabilmek adına ödemeye ihtiyaç duyulduğu yalanı söylenir ve mağdura para transferi yaptırılır.

İNTERNET SATIŞLARI

Herhangi bir alışveriş sitesi ismi kullanılarak gerçekte mağdura hiç ulaşmayacak ürünlerin internet üzerinden satılması yöntemidir. Günümüzde internet üzerinden yapılan açık artırmalar, tüketiciler arasında rağbet görmektedir. Alıcılara, sonsuz çeşitte ürünler arasında seçim yapabilecekleri "sanal" bir pazar sunulmaktadır. Ancak, internet üzerinden yapılan açık artırmalar, avantajlı olduğu kadar risklidir de. Çoğu alışveriş platformu, ticaretin güvenliğini sağlayacak, potansiyel dolandırıcılık vakalarını önleyecek güvenlik katmanları oluşturmaktadır. Fakat doğrudan isme yapılan para transferi ile teyit edilemeyen bir kaynaktan ürün veya hizmet satın almak, çok risklidir.

Dolandırıcılar sahte reklamlar, linkler, internet siteleri hazırlayarak sözde çok uygun fiyatlı ürünleri kurbanlarına duyurur. Genelde içerikler özensizce hazırlanmış, bir yerden kopyalanmış izlenimi uyandırır. Ürünün fiyatından etkilenip ilgi gösteren müşteriler, dolandırıcılar ile iletişime geçtiğinde ödemenin sadece bir şahsın adına yapılacak para transferi ile olduğunu öğrenirler. Belirtilen kişi adına para transfer eden mağdurlar, asla gerçek ürün ve hizmeti alamazlar.

VERGİ ÖDEMESİ ALDATMACASI

Dolandırıcılar, kendilerini vergi müfettişi/uzmanı vb. bir unvan ile tanıtip kurban ile iletişime geçerler. Amaç, kurbanı ödenmemiş vergi borcu olduğuna inandırmaktır. Derhal işlemlere başlanmaması halinde kurbanın banka hesaplarına, pasaportuna el konulacağı söylenir. Dolandırıcılar, el koyma işlemlerinin geçici olarak ertelenmesi, sözde prosedür işlemlerinin başlayıp kurbanı zaman kazandırılabilmesi için ön ödeme talep ederler. Unutulmamalıdır ki hiçbir resmî daire çalışanı, işlem ücretini doğrudan kendi adına yapılan bir para transferi ile tahsil etmez.

LOTO ŞANS OYUNLARI ALDATMACASI

Kurbana, bir şans oyunu talihlisi olduğu söylenir. Fakat ödülü alabilmesi için vergi, masraf gibi bir takım prosedürel ödeme işlemlerinin tamamlanması gerektiği söylenir. Bunun için anılan ödemelerin tamamlanması için mağdurdan bir gerçek kişi adına para transferi yapması istenir. Mağdur, daha büyük bir finansal kazanç elde edeceğini düşünerek masraf maliyetlerine katlanır. Ödemeyi gerçekleştirdiğinde ise dolandırılmış olur.

FAZLA ÖDEME ALDATMACASI

Dolandırıcılar, bir ürün veya hizmet alırken karşılıksız veya sahte çek kullanarak olması gereken bedelin üzerinde bir ödeme gerçekleştirir. Bunun neticesinde kurbandan fazla olan ödemenin para transfer servisi aracılığı ile geri gönderilmesi talep edilir. Mağdur, henüz çeki kontrol etmeden dolandırıcı adına para transferi yaparsa tuzağa düşmüş olur.

SAHTE FLÖRT ALDATMACASI

Kurban, internet sitesi veya mobil uygulama üzerinden tanıştığı kişi tarafından duygusal olarak kandırılır, özel bir ilişki yaşadığına inandırılır. Dolandırıcılar, kurban ile görüşmek vaadiyle yol, bilet,

vize vb. masraflar için maddi yardım talep ederler. Her seferinde başka bir bahane bularak bir türlü buluşmaya gelemedikleri gibi, talep ettikleri miktarlar da artış gösterir.

KİRALIK MÜLK ALDATMACASI

İnternet üzerinden çok uygun fiyatlı mülk veya araba sattıklarını veya kiraladıklarını söyleyen dolandırıcılar, depozito veya kapora talep ederek kurbanlarını kandırırlar. Sonrasında dolandırıcılar, alıcılara başvuracak çok az yasal yol bırakarak siber alemde kaybolabilirler. Pratik İşlem'in bu satıcılarla hiçbir ilişkisi olmamasına rağmen, müşterilerimiz bu tür dolandırıcılık faaliyetlerinin kurbanı olabilmektedir.

E-MAİL DOLANDIRICILIĞI

Dolandırıcılar, yemleme olarak bilinen yöntem ile temsilcilere e-posta gönderip bilgisayarlarına sızmaya çalışırlar. Dikkat edilmesi gereken mail bildirimleri şu şekildedir:

- Bilinmeyen bir göndericiden gelen e-postalar,
- Beklenmeyen/istenmeyen e-postalar,
- İçeriğinde jenerik bir açıklama yer alan e-postalar,
- Kişisel bilgiler talep eden e-postalar,
- Acil ve önemli olduğu algısı yaratılmaya çalışılan e-postalar.

Birer potansiyel dolandırıcılık girişimi olan yukarıda yazılı yemleme mailleri gibi diğer şüphe uyandıran e-posta bildirimlerini temsilcilerin açmaması, bu yolla iletilen linklere tıklamaması, herhangi bir platformda kullanıcı adı, şifre gibi kişisel bilgilerini paylaşmaması gerekmektedir.

DOLANDIRICILIKTAN KORUNMA YÖNTEMLERİ

- 1) Para transferi işleminize ilişkin detayları (MTCN, tutar, gönderilen ülke, alıcı vb. hassas ödeme verilerini) asla üçüncü kişiler ile paylaşmayın.
- 2) Pahalı veya zor bulunan bir mal için en düşük fiyat gibi gerçek olamayacak kadar güzel bir teklif alıyorsanız; satın almadan önce satıcı ile ilgili tüm referansları kontrol edin.
- 3) İnternette kazanılan bir açık artırmada ödeme olarak sadece para transferi ile ödeme kabul eden bir satıcıyla karşılaşırsanız şüphelenmeye başlayın ve şahsı iyice araştırın.
- 4) Bir piyango veya ödül kazandığınız söyleniyor, ancak ödülü almak için vergi veya komisyon ödemeniz isteniyorsa kesinlikle söylenenlere inanmayın; çünkü yasal kuruluşlar, kazandığınız piyangoyu veya diğer ödülleri almadan önce sizden para talep etmez.
- 5) Birileri, ilanınıza yanıt olarak kayıp evcil hayvanınızı veya mücevherinizi bulduğunuzu iddia ediyor ve nakliye ücreti veya ödül olarak para göndermenizi istiyorsa; bu kişinin gerçekten evcil hayvanınıza sahip olup olmadığını anlamak için evcil hayvanınız hakkında ilanda bulunmayan bilgiler vermesini isteyin.
- 6) Mal satıyorsunuz ve istediğiniz fiyattan çok daha fazlasının yazılı olduğu bir çek alıyorsunuz ancak, ekstra tutarı geri göndermeniz isteniyorsa; bankadan çekin gerçek olup olmadığını öğrenmeden ve çeki tahsil etmeden herhangi bir para transferi yapmayın.

- 7) Düşük maliyetli bir kredi teklif ediliyor ama ücretleri veya ilk birkaç kredi taksitinin ödenmesi isteniyorsa ödeme yapmayın. Çünkü kredi veren kuruluşların, siz krediyi almadan sizden peşin ödeme yapmanızı istemeyeceğini unutmayın.
- 8) Evde çalışma olanağı, günde sadece birkaç saat, yüzde ona kadar komisyon ile kazanma gibi cazip tekliflerle iş teklifi aldığınızda, bu teklifin size sunduğu az çalışarak çok para kazanma olanağı cazip olsa da bu tekliflerin genelde dolandırıcılık amacıyla yapıldığını unutmayın.
- 9) Sadece havale karşılığı satış yapan çevrim içi satıcılara karşı dikkatli olun. Birçok yasal satıcı, birden fazla ödeme şeklini kabul etmektedir.
- 10) Bir satın alım yapmadan önce, satıcıyla ilgili tüm referansları veya “geri bildirimleri” kontrol edin. Yine de referansların ve “geri bildirimlerin” satıcı tarafından oluşturabileceğini ve sahte olabileceğini unutmayın.

**Saygılarımızla,
Pratik İşlem Ödeme Kuruluşu A.Ş.**